

פרשת דוד

יו"ל ע"י מוסדות "מקדש לדוד" ישראל
 בראשות ובנשיאות כ"ק מורנו ורבנו האדמו"ר רבי דוד חנניה פינטו שליט"א
 בן הצדיק המלובן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלובן רבי חיים פינטו זע"א

פרשת כי תצא

יד' אלול תשפ"ב 1145

זמני השבת

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות	6:17	6:33	6:26	6:37
מוצאי שבת	7:28	7:30	7:30	7:30
רבנו תם	8:08	8:07	8:07	8:08

הילולא דצדיקיא

- יד. רבי מרדכי בירדוגו
- יד. רבי יעקב מלול, ראב"ד וזאן
- טו. רבי יעקב קאפל
- טו. רבי עמרם בן דיוואן
- טז. רבי יצחק הכהן שפירא
- טז. רבי יחיא שניאור
- יז. רבי חיים בנבנישתי בעל 'כנסת הגדולה'
- יז. רבי שלמה חיים פערלאוו
- יח. רבי עבדאללה סומך מח"ס 'ובחי צדק'
- יח. המהר"ל מפראג מח"ס 'גבורות ארי'
- יט. רבי סלימאן מנחם מני
- יט. רבי אריה לייב מקוביצקי מח"ס 'לב הארץ'
- כ. רבי יוסף שלמה כהנמן הרב מפוניבז'
- כ. רבי משה אריה פריינד אב"ד העדה החרדית

ימות בחטף ויעזוב את העולם בטרם עת. וכן אמר רבי אליעזר (שבת קנ"ג, א) שוב יום אחד לפני מיתתך, שאלוהו תלמידיו, וכי אדם יודע איזהו יום ימות? אמר להן, וכל שכן ישוב היום שמא ימות למחר ונמצא כל ימיו בתשובה ואף שלמה בחכמתו (קהלת ט, ח) "בכל עת יהיו בגדיך לבנים" - נשמתך טהורה ונקיה (רש"י).

לפני זמן מה הוזמנתי להיפגש עם אחד המלכים החשובים ממלכי העולם, וכמה שבועות קודם לכן פגשתי נשיא של איזו מדינה חשובה, אינכם מתארים לעצמכם את ההתרגשות הגדולה שאחזה בי קודם לפגישה, ועד כמה התכוננתי לקראת אותה פגישה חשובה. תכננתי צעדי בקפידה וביררתי מילותיי, לדעת מה לומר ומתי וכיצד לומר כדי שדברי יתקבלו על לב המלך והנשיא. ואז עשיתי חשבון נפש עם עצמי ואמרתיו אל ליבי בחרדה "אם כך אני מתכונן לקראת פגישה עם מלך בשר ודם שהיום כאן ומחר בקבר, על אחת כמה וכמה שיש לי להתכונן היטב לראות הפגישה עם מלך מלכי המלכים הקב"ה - כשאעמוד לפניו בדיון באחריתו לתת דין וחשבון על מעשיו". ובאמת שמחשבה זו הכניסה בליבי פחד ורעדה והרהורי תשובה עלו בקרבי באותה שעה.

וכבר אמרנו שרוב בני אדם אינם נותנים ליבם אל אחריתם ואינם זוכרים את יום המיתה, ויתכן גם שאין הם מדמיינים לעצמם שיבוא יום והם יצטרכו לפגוש את אדון הכל ולעמוד לפניו בדיון, כי היצר משכיח מהם ידיעה זו כדי שימשיכו בשגרת יומם ולא יתעוררו לתיקון מעשיהם. אולם האדם צריך להיות חכם ולא ללכת שולל אחר יצרו ויזכור אחריתו, והזיכרון הזה בודאי ישעורר אותו לנצל ימיו ושנותיו לתורה למצוות ולעבודת ה'.

וזאת עלינו לדעת, כי זיכרון יום המיתה אינו רק המלצה טובה בעלמא אלא חובה גמורה המוטלת על כל יהודי באשר הוא, ומי שאינו זוכר אחריתו יש לו לעשות תשובה על כך, שהרי ביום הכיפורים אנו מתוודים ואומרים "זכרון יום המיתה לא שמנו לנגד עינינו. זכרון יום הדין שאנחנו עתידים ליתן דין וחשבון לפני כסא כבודך לא שמנו על ליבנו, הלא היום הוא יום עברה ותוכחה, יום צרה ואנחה, יום ההחשבון ערוך והספר פתוח ומאזני משפט ביד ה', יום נורא ואיום, יום אשר אין לו פדיום, יום חרדה וצעקה, יום שואה ונאקה". באמת שדברי היוידי הזה חודרים ויורדים עד מעמקי בטי ומרעידים את נימי הנשמה, בכל אופן למדנו מכאן שמי שאינו זוכר את יום המיתה הרי הוא חוטא ויש לו להתוודות על כך, ולה זה כל כך חשוב? כי יש בכח זיכרון יום המיתה לקרב את האדם אל התורה והמצוות ולהרחיקו מחטאים ועוונות.

משמיר לדוד

זיכרון יום המיתה אינו רק המלצה טובה

ידוע מה שאמרו בספרים הקדושים שעומק הדין בשמים הוא נורא ואיום "כי את כל מעשה, האלוקים יביא במשפט על כל נעלם אם טוב ואם רע". ואל יטעה האדם לחשוב שמא לא ראווה במעשיו, כי "עין רואה ואוזן שומעת וכל מעשיך בספר נכתבים" (אבות ב, א). ואל יחיה באשליה לומר שמא שכחו ממעשיו הרעים, כי על כל פעולה ופעולה שעשה במשך ימי חייו, גדולה או קטנה, יעמידוהו למשפט. וכמו שאומרים בתפילת ר"ה "כי זוכר כל הנשכחות אתה ואין שכחה לפני כסא כבודך"

- "אין דבר נעלם ממך ואין נסתר מנגד עיניך", ואפילו על מחשבה קלה והרהור קל יעמידוהו לדין, ומעתה מי יצדק ביום משפט. ואם דוד המלך ע"ה שהיה קודש קדשים, פחד מיום הדין הנורא ואמר (תהילים קיט, ס) "סמר מפחדך בשרי וממשפטיך יראתי", אנו יתמי דיתמי אזובי הקיר מה נעני אבתריה.

לכן יהיה האדם חכם ונבון להשתית את מעגל חייו על אש התורה, וינצל ימיו ושנותיו לקיום מצוות ללימוד התורה ולעבודת הבורא, כדי שיוכל לעמוד בדין באחריתו ויעלה בידו להשיב נכוחה על השאלות הנוקבות שישאלוהו פמליא של מעלה ולא יהיה נאלם דום ח"ו.

ישנם הרבה אנשים שאין הם מוכנים שידברו איתם על אחריתם ועל יום הדין, והם מנסים להדחיק ידיעה זו כי לא נח להם לחשוב על יום אחרון. ולדעתיהם הם טועים, כי זוהי מציאות שאין לברוח הימנה וכך קבע הקב"ה בעולמו שסוף כל אדם למיתה "ומי גבר ויחיה ולא יראה מוות", ויש להם לדעת שהעולם הזה הוא עולם עראי וקצוב "ימי שנותינו בהם שבעים שנה ואם בגבורות שמונים שנה", ולכל היותר מאה ועשרים שנה ותו לא. וגם אם יהיה האדם מיליונר לא יוכל לקנות בכספו חיים ואפילו לא רגע אחד נוסף ממה שקצב לו הבורא, כי כאמור אין אדם יכול להינצל מן המיתה ובעל כורחו הוא עוזב את העולם ובעל כורחו יצטרך לעמוד למשפט על כל מעשיו. ואם זוהי מציאות מוכרחת, מה בצע שהאדם ירחיק ידיעה זו מעצמו? לכן יתנהג האדם בתבונה ואדרבה, תמיד ישים לנגד עיניו אחריתו ויזכור יום מותו וידיעה חשובה זו בודאי תעזור לו להרחיק יצר הרע מעליו ויתקרב אותו לעבודת ה'.

וכן אמרו חז"ל (ברכות ה, ב) לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע וכו', אם נצחו מוטב ואם לאו יזכור לו יום המיתה. הרי שזיכרון יום המיתה מנווט את האדם אל הדרך הטובה ומסייע לו להרגיז יצר טוב על יצר הרע.

ואל יתפתה האדם לטענות יצרו הרע לומר "אתה עדיין צעיר לימים ויום המוות רחוק ממך כרחוק מזרח ממערב ולמה תזכור עכשיו את אחריתך". טענה אווילית היא זו, כי באמת האדם אינו יודע עתו, ומי ערב לו שאירך ימים עד זקנה ושיבה לכן תמיד יש לו לחשוש שמא היום או מחר

דברי חכמים

פרפראות לפרשה

משולחנם של חכמי התורה

האם ניתן לקחת את היצר הרע בשבוי?

הקושי הגדול ביותר הניצב בפני יהודי, כאשר הוא מגלה כי התורה אמת, הוא חוסר היכולת להשלים עם כך שכל החיים שחי עד כה היו לריק. הקושי הזה גובר, ככל שהאדם מבוגר יותר. אם הוא בן חמישים, למשל, הרי בהכרח את האמת, הוא מגלה כי איבד את כל השנים שחלפו עד כה. הן נותרו ריקות, ללא תפלין, ללא ציצית, ללא ברכת המזון, ללא שבת וללא לימוד תורה. זהו קושי שאין כמוהו, להגיע להכרה זו, שכל שנותיו עד כה בוזזו לריק ולהבל. כיצד יוכל לכבוש ולנצח את היצר, המונע ממנו לשוב לדרך האמת בטענה זו?

אומרת התורה בתחילת הפרשה (כא, י'): "כי תצא למלחמה על אויבך ונתנו ה' אלוך בידך ושבית שבוי". התורה מדברת כאן על מלחמת היצר, ואומרת: "ושבית שבוי". האם אפשר לקחת את היצר הרע בשבוי? מדוע לא אמרה התורה 'ושבית אותו' אלא 'ושבית שבוי'?"

אלא, שאין מציאות כזו לקחת את היצר הרע בשבוי, הוא תמיד יישאר בתפקידו כימים ימימה. אבל אפשר ליטול ממנו חזרה את מה שהוא לקח מאתנו בשבוי. הוא לקח בשבוי ימים ושנים, שבתות וחגים, את מצוות התורה הרבות, כל זה נמצא בשבוי אצל היצר הרע.

אומר הקב"ה לאדם: אם רצונך להחזיר לעצמך את כל מה שהיצר הרע לקח ממך בשבוי, יש ביכולתך לעשות זאת. אם תלחם ביצר הרע ותיאבק בו, לא רק שאתן בך את הכוחות לנצחו ולהכריעו, אלא גם את כל מה ששבה ממך - תוכל להשיב לעצמך בחזרה! יתרה מזו, כאשר יהודי זוכה להכיר את בוראו על ידך - כל מצווה שהוא מקים נזקפת גם לזכותך, וכך אתה משיב לעצמך את השבוי ששבה ממך היצר הרע. אם אדם שבעצמו היה רחוק, זוכה להתעורר ולהתקרב ולקבל עליו עול תורה ומצוות, פונה למכריו מן העבר או ליהודים רחוקים אחרים, ומטעים גם אותם מן הדרך החדשה שהוא הולך בה, ואתם יהודים מתקרבים גם הם בזכותו, ומתחילים לשמור תורה ומצוות - על ידי המצוות שהם מקיימים מתמלא חסרונו האישי, והשנים הבאות עליהם לטובה, שבהן הם חיים כיהודים יראי שמים - משלימות את שנות העבר שלו, הריקניות ממצוות ומעשים טובים.

הגה"צ רבי ראובן אלבז שליט"א, זועק את זעקת האבדים בקול ניחר:

אני רואה צעירים, בניו של השי"ת, שהיצר הרע משחק בהם ולוקח בשבוי את נשמותיהם. נשמות קדושות. הגיעו כבר כמעט למ"ט שערי טומאה. אבל הם מחפשים את הקב"ה.

הם מגיעים לכאן כמו טיפות של גשמים, ומחפשים את האור בחיים. אחינו בשרנו, הנמצאים בשבוי היצר, נשמותיהם זועקות: 'החזירו אותנו! השיבו אותנו למקומות של היהדות, של התורה והמצוות! לו היינו שומעים את זעקות הנשמות הללו, מתל-אביב או מעין חרוד, לא היינו יכולים להמשיך בשגרת ימינו...'

יש בצפון קיבוץ בשם 'מזרע'. בקיבוץ הזה מגדלים, רחמנא ליצלן, 'דבר אחר'. והנה, אחד מבני הקיבוץ הזה, הגיע אלינו לשבת, ולאחר מכן שהה כאן תקופה ושב בתשובה שלימה, אך נותר לגור בקיבוץ, כאדם שומר מצוות.

בתחילה ניסו לומר לו שאין מקומו בקיבוץ, אבל הוא התעקש להמשיך לגור שם. הוא אמר לבני הקיבוץ: "הרי אתם מגדירים עצמכם כ'בני תרבות', אנשים ליברלים, מדוע לא תזמינו לקיבוץ דמויות רבניות, ותשמעו את מה שיש ליהדות לומר? ממה אתם מפחדים?" הם השיבו לו שהם אינם מפחדים מכלום, ואין להם כל התנגדות שגייע רב לקיבוץ. התקשר אלי אותו צעיר, וביקש ממני לבוא ולדבר בקיבוץ, ולאחר מכן להשיב על שאלות.

הגעתי לקיבוץ ודברתי שם. אני יכול לומר בפה מלא, כי מהשאלות שלהם שמעתי את זעקת הנשמה היהודית שלהם. עד כדי כך הגיעו הדברים, שהייתה שם קבוצת צעירים, שהסכימו להגיע לישיבה לשמוע עוד על יהדות. מעומק הטומאה של הקיבוץ הזה, המגדל ומפיץ בשר פיגולים, הגיעו אלינו נשמות שבויות. האין אנו שומעים את קול זעקת הנשמות?

במסילת נעלה

שביבי אמונה ובטחון
מפקנסו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

הרבה שלוחים למקום

בערב הבחירות לרשויות המקומיות הייתי בחוסר שינה גדול, לאחר שיומיים קודם לכן כמעט ולא עצמתי עין עקב טרדות של טיסות ארוכות ומייגעות. ומשהחלטתי לעלות על יצועי ולישון - הודעתי למר מיכאל בנסוסאן הי"ו שיבוא אלי למחרת בבוקר בשעה שמונה כדי להסיע אותי לבית הכנסת לתפילת שחרית. ואמנם מתקיים שם מניין יותר מוקדם בשעה שבע, אבל באופן חד פעמי התרתי לעצמי לישון מעט יותר כדי להשלים ולו במקצת את שעות השינה החסרות לי.

וכבר אמר הכתוב (משלי יט, כא) "רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום", ואכן למחרת התעוררתי בשעה חמש לפנות בוקר וכבר לא יכולתי להירדם ותכף קמתי נטלתי ידי התלבשתי וישבתי לעסוק בתלמודי, לאחר זמן מה הבטתי בשעון והשעה הייתה שש וחצי ואז הרהרתי בפנשי "בעוד חצי שעה מתקיים המניין הראשון של שחרית ומאוד הייתי חפץ להצטרף למנין הזה, אך מה אעשה הרי קבעתי עם מר מיכאל שיבוא להסיע אותי בשעה שמונה למנין השני". ומאחר וידעתי שהקב"ה שומע תפילת כל פה, פתחתי פי בתפילה ואמרתי "רבש"ע, הלכה היא שזריזין מקדימין למצוות ועתה שנתעוררתי מוקדם מהצפוי אני מעוניין להתפלל במנין של שעה שבע אך קבעתי עם מר מיכאל לשעה שמונה... בבקשה עשה עמי אות לטובה וכונן את דרכי".

אני טרם אכלה לדבר והנה דפיקות בדלת, פתחתי את הדלת ואני לא מאמין למה שעייני רואות את מר מיכאל עומד בפתח, תמהתי ושאלתי "מדוע הגעת מוקדם ממה שקבענו?" ומר מיכאל מחזיר לי בתמימה "הרי השעה עכשיו קרובה לשמונה... וזה מה שסיכמנו" אמרתי לו "הנך טועה, השעה עכשיו קרובה לשבע ולא לשמונה".

הביט מר מיכאל בשעונו ומשונכח בטעותו נבהל והחל להתנצל ולבקש מחילה, ואמר "מעולם לא קרתה לי טעות שכזו" חייכתי לעומתו ואמרתי לו "מיכאל היקר, אין לך על מה להתנצל, כי לא 'טעות' הייתה כאן אלא השגחת ה' מופלאה הייתה כאן, אני ציפיתי לבואך והתפללתי לה' שיזמין אותך לכאן מוקדם ממה שקבענו כדי שאוכל להתפלל במנין הראשון, ועתה בא ונצא יחד לבית הכנסת".

שמע מר מיכאל את דברי ואמר בהתפעלות "אכן אין שום הסבר למה שארע כי אם השגחת ה' מופלאה ונתקיים בך רבי דוד רצון יראיו יעשה". מהמעשה הזה אנו למדים שאם אדם רוצה באמת ובתמים לעשות את רצונו יתברך אלא שעומדים לו בדרכו מכשולים ומניעות המפריעים לו, תכף יבוא הקב"ה לסייע לו להשלים רצונו וישלח לו שלוחים שיסירו מעליו המפריעים כדי שיזכה להגשים משאלתו ולקיים את המצווה.

ארחות ישראל

הליכות והלכות בין אדם לחברו

חובת הקימה בתוך ד' אמות

חובת הקימה מפני תלמיד חכם, היא כאשר הוא נכנס לתוך ד' אמותיו של היושב, ואין לקום לפניו כן - כדי שיהא ניכר שהקימה היא לכבודו.

מפני כבוד חכמים ראוי להחמיר ולקום מפני כל חכם הנכנס לתוך החדר, אף שאינו מתכוין להיכנס בתוך ד' אמותיו.

מז האוצר

מומשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

להודות לפני יום הדין

הבה נתבונן מה שקורה לאדם כשהוא עומד לפני יום הדין - ראש השנה. אמנם הוא יודע בבירור שבראש השנה הוא יצטרך לעמוד לפני מלכו של עולם ולתת דין וחשבון בפרוטרוט על מעשיו, ובכל זאת אין פחד או חרדה בליבו כי יצר הגאווה שבתוכו אינו נותן לו לראות בחסרונותיו. והוא חושב לתומו שאין אצלו מה לתקן או ליישר ובעברותו נדמה לו כי כבר הוא מוכן וראוי להתייצב במשפט וצדקותו תצא לאור, וכי מעשיו הטובים מרובים הם ומחפים על מעשיו הרעים. והוא אינו יודע את האמת הכאובה שעונותיו מרובים וחטאיו הם עצומים, ואוי לו אם אכן כך הוא יגיע ליום הדין. אך כאמור יצר הגאווה מסמא את עיניו, ואינו נותן לו לעצור משגרת חייו ולערוך חשבון נפש וכך להודות על מעשיו הרעים.

וכמוכן שהדרך הנכונה והראויה היא שבחודש הזה יפשפש האדם במעשיו ויממש בהם, ואם אכן מצא נגעים בליבו וחסרונות במעשיו - תיכף יודה בהם ויתוודה עליהם לפני הקב"ה ויבקש עליהם מחילה וסליחה וישוב בתשובה שלמה ו"מודה ועוזב - ירוחם".

כל יהודי נקרא על שם 'יהודה', מפני שיהודה הייתה דרכו בקודש לבחון את מעשיו ולהרגיש בחסרונותיו ותיכף להודות עליהם. וכמו ששיבח אותו יעקב אבינו ע"ה ואמר לו "יהודה אתה יודוך אחיך" (בראשית מט, ח) ומפרש התרגום - את אודיתא ולא בהיתא. ידע יהודה להודות ברבים על טעותו במעשה תמו, ולא בוש לומר "צדקה ממני". וכמו שאומרת הגמרא (סוטה ז, ב) יהודה הודה ולא בוש, ומה היה בסופו? נחל חיי העולם הבא.

וזה לשון הרמח"ל בספרו 'מסילת ישרים' (בספרו פרק ב') הנה עניין הזהירות היא שיהיה האדם נזהר במעשיו ובענייניו, כלומר מתבונן ומפקח על מעשיו ודרכיו - הטובים הם אם לא, לבלתי עוזב נפשו לסכנת האבדון חס וחלילה. ולא ילך במהלך הרגלו כעיוור באפילה, עד כאן לשונו.

וזהו למעשה חובתו של כל יהודי להתבונן במעשיו ולפשפש בהם ולחקור אותם - והיה אם מצא בהם חסרון, תיכף יודה בו ויתחיל מיד בתיקון המעוות ולא ייתן למידת הגאווה להשתלט עליו, ומתוך כך לחשוב חלילה שהוא שלם ואין בו מתום. כי זוהי עצת היצר הרע - שדרכו לסלף את המציאות המרה ולהסתיר מן האדם את פשעיו וחטאותיו. ובפרט בימים הללו שהם ימי הרחמים והסליחות, צריך האדם להתעורר מתרדמתו ולבדוק את מצבו הרוחני ולהכין עצמו בהכנה ראויה ליום הדין הקרב ובא.

א. אמרו חז"ל במסכת שבת (ק"ט, ב): שני מלאכי השרת מלוים לו לאדם בערב שבת מבית הכנסת לביתו, אחד טוב ואחד רע. וכשבא לביתו ומצא נר דלוק, ושולחן ערוך, ומיטתו שיושב עליה מוצעת, מלאך טוב אומר: "הי רצון שתהא לשבת אחרת כך", ומלאך רע עונה "אמן" בעל כרחו. ואם לא מצא כן, מלאך רע אומר: "הי רצון שתהא לשבת אחרת כך", ומלאך טוב עונה "אמן" בעל כרחו.

ב. בבואו לביתו יאמר בשמחה ומאור פנים: "שבת שלום". אחר כך יתאספו כל בני הבית סביב השולחן ויאמרו יחד: "שלום עליכם וכו' מלך מלכי המלכים הקב"ה". ונוהגים לכופלו שלוש פעמים.

ג. המנהג בכל תפוצות ישראל לשורר בנעימה את הפרק "אשת חיל מי ימצא", ויש נוהגים כשמגיע הבעל לפסוק: "רבות בנות עשו חיל", מצביע על אשתו ואומר: "ואת עלית על כולנה". ויחדיר בעצמו שאשתו - בשבילו, היא עולה על כולן, וממילא תחוש גם היא רצון וחשק להיות כן. ומסופר על מרן הגאון הרב אלעזר מנחם שך זצ"ל: ליל שבת בא רבנו לבית ושר את הפרק "אשת חיל", והיה מוסיף בהדגשה מרובה את הפסוק "רבות בנות עשו חיל, ואת עלית על כולנה".

ד. כשהיו עם ישראל במדבר, הוריד להם הקב"ה בכל יום לחם מן השמים שנקרא שמו: 'מן'. וביום שישי הוריד להם מנה כפולה גם עבור שבת (כמבואר בשמות פרק טז). זכר לזה, אנו מביאים שני לחמים בכל סעודות שבת, וזהו 'לחם משנה' - לחם כפול.

ה. אמרו חז"ל במכילתא: ביום השישי ירד להם לעם ישראל, מן שיעור שני עומרים לכל אחד, כפול משאר הימים. ומכל עומר עשו שני לחמים, נמצא שמשני עומרים עשו ארבעה לחמים. אחד אכלוהו ביום שישי בבוקר, השני בליל שבת, השלישי בבוקר של שבת, והרביעי בסעודה שלישית.

ו. יש לכסות את שתי החלות במפה מלמטה ובמפה מלמעלה. וכמה טעמים נאמרו על כך: כיון שבזה נראית סעודת שבת מכובדת וחשובה.

משום זכר למן, שבתחילה ירד טל על הארץ, ועליו ירד המן, ושוב ירד טל עליו, נמצא המן כמונח בקופסה, טל מלמטה וטל מלמעלה.

ועוד, כי לכאורה היה צריך לקדש על הפת שהיא חשובה מהיין, שהרי בסדר שבעת המינים בתורה, החיטה קודמת לגפן, לכן, כדי שלא לביישה, מכסים אותה כאילו איננה כאן, ומקדשים על היין ואחר כך בוצעים עליה.

במרה מפטירין

הפטרת השבוע: "רני עקרה לא ילדה" (ישעיה נ"ד)

הקשר לשבת: הפטרה זו היא אחת משבע שבתות של נחמה שמפטירין החל משבת שאחרי תשעה באב.

ולמנהג בני אשכנז, ממשיכים בפרק הבא "עניה סוערה לא נחמה".

הידודי הפרשה

הידודים לפרשת כי תצא

1. מניין שדוד המלך ע"ה פחד מיום הדין הנורא?

2. מה טעם המנהג לכסות את החלות מלמטה ומלמעלה?

תשובות יש לשלוח עד יום שני למייל: 26@hpinto.org.il

משוררי נוסת הגדולה

הגאון רבי עובדיה (עבדאללה) סומך זצ"ל

אחת המשפחות המיוחסות והחשובות בבבל, היתה משפחת 'סומך'. לפי המסורת שבידי זקני בית סומך, הם מצאצאי רבינו נסים גאון, ששימש בתפקיד ראש ישיבת נהרדעא שבבבל.

רבי עבדאללה סומך נולד בשנת תקע"ג, לאביו ר' אברהם, ועיקר לימוד תורתו, היה אצל הגאון רבי יעקב ב"ר יוסף הרופא. רבי יוסף חיים, ה'בן איש חי', שהיה תלמידו המובהק בתורת הנגלה של הגר"ע סומך, הזכיר את רבי יעקב הרופא, בספרו 'רב פעלים': "הרב הכולל, הדיין המצויין כמהר"ר יעקב יוסף הרופא..."

בתחילה התפרנס הגר"ע סומך מיגיע כפיו ועסק במסחר, ומשראה כי לימוד התורה התרופף בדורו - החליט לעזוב את עבודת המסחר, ולעסוק בהפצת תורה ברבים. הוא לקח עשרה בחורים יראי ה' וגדולים בתורה, ולימד אותם תורה, חינוך אין כסף.

אחד הגבירים המפורסמים שחיו בעיר בגדאד, היה הגביר יחזקאל בן ראובן מנשה. הגביר היה סומך ומסייע לרבי עובדיה בהפצת התורה

והנחלתה. בשנת ת"ר, רכש הגביר יחזקאל חצר רחבת ידיים והקים בה בית מדרש, שנקרא על שמו 'מדרש אבו-מנשה'. הגר"ע סומך העביר חלק מתלמידיו - המצטיינים שבהם - לבית-המדרש החדש הזה, ויחזקאל הגביר, דאג לכל מחסורם מבחינה כלכלית. שמונה שנים לאחר מכן, בשנת תר"ח, כבר היו בבית המדרש "ששים תלמידים מחונכים להיות מורי הוראה בישראל", כעדותו של הנוסע בנימין השני.

במרכז שיטתו המיוחדת והחשובה של הגביר יחזקאל משה, עמד הסיוע לתלמידים במשך כל ימי חייהם, כדי שלא יחסר להם מאומה. בהיותם רווקים, העניק להם הגביר מלגה חודשית קבועה, לאחר מכן - בהגיעם לפרקם - הוא השיא להם נשים. גם אחרי נישואיהם, המשיך הגביר לתמוך בהם ובבני ביתם בקביעות, במשך כל ימי חייהם.

הגאון רבי עובדיה סומך, היה רבם המובהק של יהודי בבל וחכמיה. מבית מדרשו יצאו רבנים ומנהיגים רוחניים לשמש בקודש גם ברחבי מדינת בבל, וגם לארצות אחרות. כך נשלחו חכמים מבית מדרשו של הגר"ע סומך - להנהיג את קהילות ישראל בתפוצות הגולה ובארץ הקודש.

בעת שהתפרסם בימיו תלמידו רבינו יוסף חיים זיע"א בעל ה'בן איש חי', והתחיל להשמיע דרשות בשבתות - השתדל הגר"ע סומך לבוא לביהכ"נ לפניו בוא רבי יוסף חיים תלמידו. ובעת שהיה נכנס רבי יוסף חיים לבית הכנסת, היה נוהג לקום לפניו מלוא קומתו. וכל הקהל העצום, שמיילא את האולם הענק ב'צלא לכבירי' [ביהכ"נ הגדול], היה משתומם לראות, כי הרב קם מפני התלמיד. באותו זמן, ידע הציבור להעריך את גודל מעלת התלמיד - הרב.

גם המוסלמים בדורו כיבדו את רבי עובדיה סומך. בספר 'קץ הימין' מסופר שכשהיו "הולכים ביחד, הוא והרב יוסף חיים תלמידו, היו קמים מלפניהם מהחנות, אפילו הערבים, והיו נבהלים מפניהם, כי היו אנשי צורה".

הרב תיקן תקנות רבות ומנהיגים מעניינים. בפרט

בדיני שמיטה, כל תקנותיו נדפסו בספרו 'זבחי צדק', וכל יהודי בבל לא זז ולא נטו מדבריו, כאילו היו הלכה למשה מסיני.

רבי עובדיה דאג לטובת הפרט, ובמיוחד לתלמידי חכמים. לפני כל חג, היה שולח לכל רב מענק חג מיוחד, נוסף על משכורתו, ובפרט לפני חג הפסח.

על פטירתו שארעה בליל שבת, י"ה באלול תרמ"ט, מסופר שהיהודים ניסו לקבור את רבם בחצר קברו של יהושע בן יהוצדק כהן גדול - שנמצא בחלק המערבי של העיר בגדאד - ליד רבו הגאון ר' יעקב הרופא.

אלא שהגויים מנעו בעד היהודים מלחפור את הקבר, ומושל 'אל-כרך', הגיע למקום ואסר על היהודים להמשיך בחפירה. היהודים נעזרו בראש עיריית בגדאד, שהיה אוהב יהודים, וכך עמדו שני מחנות - ז' מול ז', בדין ודברים ושיח אלים ובהמשך היו גם כמה תגרות ידיים.

מושל בגדאד, האשים את היהודים בהקאת כמה מוסלמים, ועקב כך אסר כמה חכמים בבית הכלא. היהודים נסעו לעיר הנפט 'מוצל', ומשם שלחו שליחים לעיר קושטא שבתורכיה, ל'ועד שליחי קהילות', למשפחת ששון בלונדון ולעוד כמה קהילות באירופה והודיעו להם על כך שמושל בגדאד מתאכזר ליהודים על לא עוול בכפם.

מאמצי היהודים הוכתרו בהצלחה, והמושל הודה מתפקידו. כדי לפייס את הגויים, הוציאו את גויית הרב מקברו, וכשירדו הרבנים לקבר - נדהמו לראות כי גויית הרב עמדה בשלימותה כמו בעת הורדתה לקבר.

כפי המסופר, בעקבות המחזה הנורא הזה, גויים רבים התייהדו. המושל ('וואלי') החדש של העיר בגדאד, שראה את הפלא הגדול הזה, ירד מעל סוסו ופקד על כל אנשיו לעשות כמוהו, באומרו שבלוויית איש מופת כזה, לא נאה לרכוב על סוס, ויש חובה מוסרית ללוות אותו ברגל.

מעוניין לזכות את הרבים ולהפיץ את העלון "פחד דוד" באזור מגוריך?

פנה עוד היום ע"י שליחת מייל ל:
mld@hpinto.org.il

ותזכה בברכת הצדיק רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

לקבלת דבר תורה יומי

מאת מורנו ורבנו

כ"ק האדמו"ר רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

ניתן לשלוח הודעה

אנגלית +972587929003 • צרפתית +16467853001
ספרדית +972585207103 • עברית +541141715555

שמעו וראו כי טוב ה' - מודעה רבה לאורייתא

בסייעתא דשמיא מעתה ניתן להאזין לשיעורי מורנו ורבנו כ"ק האדמו"ר רבי דוד חנניה פינטו שליט"א - בעברית, אנגלית, צרפתית וספרדית

באתר קול הרשון ובמספר ישיר 0733-718-144

בקרוב יהיה ניתן לקבל חוברת קטלוג מפורט, כל שיעור עם מספר ישיר, ניתן לקבלו במייל: mld@hpinto.org.il

מסודר
לפי פרשות
השבוע, חגים
ונושאים שונים.

שמעו ותחי נפשכם